

Sammanställning av remissvar om biotopskyddsutredning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått kommunfullmäktiges uppdrag att utreda lämpliga biotopskyddsområden i samarbete med stadsbyggnadsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret skickade utredningen om biotopskyddsområden på kontorsremiss 2021-11-11 till exploateringskontoret, trafikkontoret samt de stadsdelsförvaltningar som berörs av områden som föreslås utredas vidare, d.v.s. Bromma, Farsta, Hägersten-Älvsjö och Skärholmens stadsdelsförvaltningar. Remissvar från samtliga hade inkommit 2021-12-17.

Nedan följer en sammanställning av inkomna synpunkter i form av direkta citat (inom citationstecken). Miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret har kommenterat synpunkterna och föreslagit justeringar i nuvarande PM/utredning. Synpunkterna har kommenterats samlat för respektive remissinstans. När det gäller exploateringskontorets synpunkter har kommentarer skrivits in direkt efter respektive synpunkt. Inkomna yttranden i sin helhet finns tillgängliga hos miljöförvaltningen i miljö- och hälsoskyddsnämndens diarium, dnr 2021-6979.

1. Bromma stadsdelsförvaltning

Synpunkter:

- ”Bromma stadsdelsförvaltning välkomnar utredningen och förslagen på områden som kan omfattas av biotopskydd enligt miljöbalken. Förvaltningen delar miljöförvaltningens uppfattning att bildandet av biotopskyddsområden på strategiska platser är ett viktigt instrument för att uppnå målen i Stockholms stads handlingsplan för biologisk mångfald...”
- ”Det är med stort intresse som förvaltningen har tagit del av Skogsstyrelsens inventering (bilaga 1) och man kan notera att det finns många områden inom Bromma som uppfyller kriterierna för att kunna bli biotopskyddsområden. Förvaltningen har inga invändningar mot det urval av

områden som Miljöförvaltningen har gjort i detta första steg (bilaga 2). Förhoppningen är att arbetet med dessa områden faller väl ut och att de övriga områdena kanske kan bli aktuella att skydda i ett senare skede. Under tiden är inventeringen ett värdefullt underlag för förvaltningens eget arbete.”

- ”Enligt miljöbalken så krävs det inte någon skötselplan för ett biotopskyddsområde. Vi vill ändå poängtera att det kan vara viktigt att stadsdelsförvaltningarna får stöd gällande hur områdena bör förvaltas för att naturvärdena ska kunna bevaras och eventuellt vidareutvecklas. Detta kan ske på lämpligt sätt exempelvis genom att en skötselplan upprättas i samband med att beslutet om biotopskydd fattas, att det skrivs in i verktyget för prioriteringsstöd eller som en löpande kontakt mellan miljöförvaltningen och stadsförvaltningarna. Hur detta stöd kan utformas är något som bör undersökas i den vidare utredningen om biotopskydd. I samband med denna utredning bör även en uppskattning göras av vilka eventuella extra kostnader som kommer att vara förknippade med förvaltningen av områdena.”
- ”Bromma stadsdelsförvaltning välkomnar att Olovslundsdammen med omgivande skog blir ett biotopskyddsområde. I samband med ett sådant beslut bör det klargöras hur naturvärdena i området ska kunna säkerställas på lång sikt. Det bör noteras att Olovslundsdammen i sitt nuvarande skick inte är någon naturlig vattensamling, utan att den är beroende av en betydande tillförsel av vatten. Under 2020 tillfördes färskvatten till en kostnad av 145 000 kronor till dammen, vilket bekostades av förvaltningen. I de vidare utredningarna inför ett biotopskydd bör man därför undersöka hur tillgången till vatten ska kunna säkras långsiktigt. En geoteknisk undersökning skulle exempelvis kunna klargöra var läckaget av vatten sker. Möjligtvis skulle problemet kunna lösas genom att dammen tätas. Hur detta skulle kunna ske utan att skada livsmiljön för bland annat vattensalamandrar och kransalger är också något som i så fall skulle behöva utredas. Om vatten även i fortsättningen ska tillföras bör det klargöras hur kostnaden för detta ska hanteras.”
- ”Bromma stadsdelsförvaltning välkomnar att delar av Rimiparken och Gubbkärrskogen i Nockebyhov blir ett biotopskyddsområde.”

- ”Bromma stadsdelsförvaltning välkomnar att Lillsjön med groddjursdammar och omgivande miljö blir ett biotopskyddsområde i väntan på ett eventuellt kommande beslut om att bilda naturreservat. I och med den planerade exploateringen av Linta kommer platsen att bli än viktigare som rekreationsområde för en ökande befolkning. I de förslag som diskuteras i samband med planeringen så är området söder om Kvarnbacksvägen också tänkta att behållas som parkmark.”

Miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets kommentarer:

Stadsdelsförvaltningen kan få råd och stöd av miljöförvaltningen om hur områdena bör skötas för att bevara och utveckla naturvärden. Det är fullt möjligt att ta fram en skötselplan för ett biotopskyddsområde. I fortsatt utredning kan eventuella tillkommande kostnader för skötsel och förvaltning tas upp. Detta förtydligas i nuvarande PM/utredning.

Tillförseln av vatten till Olovslundsdammen samt eventuell tätning av dammen tas upp i fortsatt utredning. Dessa aspekter läggs till i beskrivningen av området i nuvarande PM/utredning.

2. Farsta stadsdelsförvaltning

Synpunkter:

- ”Farsta stadsdelsförvaltning ställer sig positiv till vidare utredning av området för biotopskydd.”
- ”Det anges på sidan 18 i kontorsremissen att det, i den vidare utredningen bör beaktas att det finns planer på tillgänglighetsåtgärder längs stranden med bland annat en spång ut i vattnet. Det är inte korrekt. Det finns redan en tillgänglig strandpromenad längs Drevvikens strand, någon vidare utbyggnad är inte aktuell. Däremot har under året en gammal betongbrygga inom det föreslagna området renoverats och en ny flytbrygga förlänger den renoverade bryggan ut i vattnet. Därtill har ett par bänkar placerats vid stranden på ömse sidor om bryggan. Detta är placerat inom en av de ”siktluckor” som ska finnas längs stranden enligt gällande skötselplan. Åtgärderna är genomförda som en del av ”Stockholm vid vattnet”.”

Miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets kommentarer:

Texten som beskriver området i nuvarande PM/utredning justeras så att den stämmer med ovanstående.

3. Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning

Synpunkter:

- ”Förvaltningen anser att utredningen är väl genomförd och att viktiga parametrar har tagits i beaktning. Förvaltningen delar starkt bilden av att det utpekade området i Vinterviken är ett lämpligt område för biotopskydd...”
- ”Förvaltningens medskick är att också överväga om Vintervikens norrvända slänt, ravinens södra sida, också kan tänkas vara aktuell för biotopskydd. Platsen har även den höga naturvärden i form av bland annat gammal tall. Värt att notera är att ett eventuellt biotopskydd på ravinens södra sida måste harmoniseras med SBK:s planprogram för Midsommarkransen/Aspudden som bland annat medför möjligheten att bygga en förskola...”

Miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets kommentarer:

I nuläget är det inte aktuellt att lägga till ytterligare områden i Vinterviken för vidare utredning av biotopskydd.

4. Skärholmens stadsdelsförvaltning

Synpunkter:

”Förvaltningen är positiv till en fortsatt utredning av förslaget biotopskyddsområde i Skärholmens stadsdelsnämndsområde.”

Miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets kommentarer:

Synpunkten har noterats.

5. Trafikkontoret

Synpunkter:

- ”Samtliga områdesansvariga på trafikkontoret i berörda stadsdelar (Bromma, Hägersten-Älvsjö, Farsta och Skärholmen) är likt stadsdelarna generellt positiva till förslaget.”
- ”Skötselplaner: Enligt Miljöbalken så krävs det inte någon skötselplan för ett biotopskyddsområde. Det kan vara viktigt att stadsdelsförvaltningarna får stöd i hur områdena ska förvaltas för att naturvärdena på bästa sätt ska kunna bevaras. Detta bör utredas i vidare skede. Det är också viktigt att ta fram kostnadsberäkningar.”

- ”Skyddsformer: På sidan fem behandlas skyddsformer. Olika typer av skydd kan skapa en otydlighet om vad som gäller för respektive område.”
- ”Farsta: På sidan 18 behandlas Sköndal och det tas upp att en utredning behövs för att kunna exploatera men samtidigt utforma ett skydd som ligger i linje med stadens mål. Detta är bra, inte minst med tanke på att så många ekar faller på Stora Sköndals mark.”
- ”Bromma: Det är positivt att skydda Olovslundsdammen med omgivande skog men vattentillförseln behöver utredas och genomföras på ett miljömässigt försvarbart sätt. Vi ställer oss bakom stadsdelsförvaltningens synpunkter.”
- ”Skärholmen: Vi ställer sig bakom synpunkterna som stadsdelsförvaltningen har lämnat. Trafikkontoret har genom Grönare Stockholm och projektet Eksamband 2010-2021 gjort värdefulla större insatser genom gallring, inslag av högstubbar och död ved samt mulmholkar.”
- ”Hägersten-Älvsjö: Förslaget gällande området i Vinterviken är känt sedan tidigare och ses som positivt. Vi ställer oss bakom stadsdelsförvaltningen som besitter en god ekologisk kunskap.”

Miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets kommentarer:
Se kommentarer till Brommas remissvar angående skötselplaner och Olovslundsdammen.

Texten som beskriver olika skyddsformer i nuvarande PM/utredning förtydligas.

6. Exploateringskontoret

Synpunkter:

- ”Exploateringskontoret delar utredningens ståndpunkt att värdefulla livsmiljöer behöver skyddas och att staden behöver områden som kan bidra till klimatanpassning och andra ekosystemtjänster. Stockholms kommun har dock, som stor markägare, goda möjligheter att skydda viktiga livsmiljöer på andra sätt än genom biotopskydd. Inom ramen för plan- och bygglagens process, prövas olika intressen mot varandra utreds noga. Berörda instanser har möjlighet att yttra sig och visa på vad de anser är lämpligt för platsen. Med ett biotopskydd enligt miljöbalken, kapitel 7, förlorar

kommunen rätten att själv bestämma över markanvändningen och att göra avvägningar mellan olika intressen. Kontoret menar att staden har tillräcklig kompetens och riktlinjer för att själv göra dessa bedömningar och att trygga biologisk mångfald och värdefulla miljöer. Om biotopskydd införs, krävs dispens från Länsstyrelsen vid de tillfällen då staden önskar göra förändringar i de områden som omfattas av biotopskydd.”

Miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets kommentarer:

Det är kommunen, inte länsstyrelsen, som kan ge dispens från biotopskyddet när det är kommunen som har beslutat om inrättande av biotopskyddsområde. Detta förtydligas i nuvarande PM/utredning.

Synpunkter:

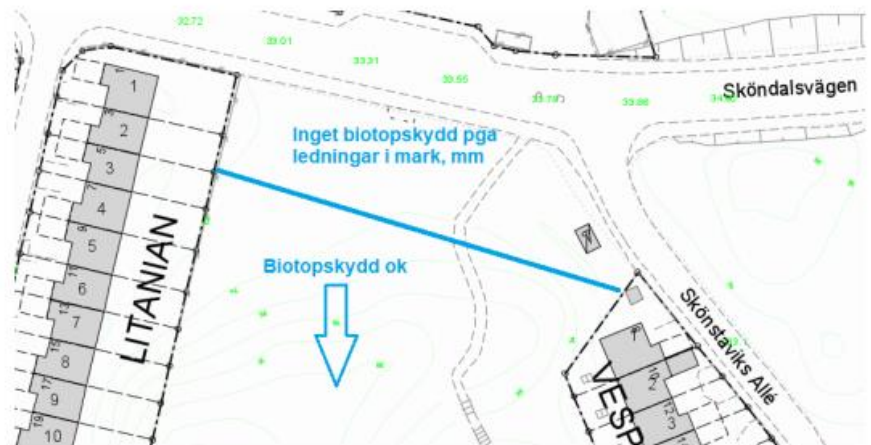
- ”Biotopskyddet begränsar flexibiliteten i stadens framtida markanvändning och kan komma att försämra stadens möjlighet att lösa framtida behov. Det kan gälla behov av infrastruktur för skolor, bostäder eller annan markanvändning. I de täta stadsdelar som staden planerar är det särskilt viktigt att kunna utnyttja marken effektivt och ha möjlighet att skapa flera funktioner på en och samma yta. Absoluta restriktioner som biotopskydd bör därför undvikas.”
- ”Exploateringskontoret vill peka på att det inte är tydligt i vilken omfattning ett biotopskydd begränsar användningen av berörda markområden och deras närområden, i vilken omfattning dispenser kan medges eller hur ett biotopskydd kan upphävas. Exploateringskontoret anser att detta behöver klargöras innan kommunfullmäktige beslutar om vidare utredning av biotopskyddsområden.”

Miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets kommentarer:

Så som framgår av nuvarande PM/utredning får man inom ett biotopskyddsområde inte bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön (7 kap. 11 § mb). Om det finns särskilda skäl får kommunen i det enskilda fallet ge dispens från förbudet. Exakt vilka verksamheter eller åtgärder som kan medges dispens går inte att ange på förhand eftersom detta ska prövas i varje enskilt fall. Enligt Naturvårdsverkets vägledning bör ett upphävande vara möjligt med stöd av den paragraf som beslutet om skydd har skett enligt, det vill säga 7 a § förordningen om områdesskydd. Det är också möjligt att upphäva biotopskyddsområden med stöd av 37 § förvaltningslagen.

Synpunkter:

- ”Områden som är möjliga att utreda vidare: När det gäller de sex områden som föreslås i utredningen har två av dem nyligen utretts inom ramen för program- och planarbete. Det gäller området nordväst om Västerholmsskolan i Vårberg och området vid Skönstaviks allé och Drevvikens strand i Sköndal. Staden har då gjort en samlad bedömning och kommit fram till att de områden som nu föreslås för biotopskydd bör bevaras som parkmark. Om staden, trots exploateringskontorets synpunkter, vill införa biotopskydd är dessa platser acceptabla att utreda vidare. Ytan närmast Sköndalsvägen bör dock *inte* ingå i biotopskyddsområdet (se bild nedan) eftersom det kan komma i konflikt med befintlig och kommande infrastruktur.”

Miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets kommentarer:

Ytan närmast Sköndalsvägen tas bort från nuvarande PM/utredning.

Synpunkter:

- ”Områden som är möjliga att utreda vidare: Vad gäller området i Vinterviken vill Exploateringskontoret framhålla att här finns verksamheter, t.ex. båtklubb, scoutstuga och idrottshall, som kan ha behov av förändringar i närmiljön. Tillfarter till verksamheterna och andra kopplingar i området behöver finnas kvar och kunna rustas upp eller byggas om till exempel. En utredning pågår just nu om att anlägga en skola väster om idrottshallen. Om skolan blir verklighet måste vägen dit kunna breddas. Dessa förändringar försvåras om det krävs dispens från biotopskyddet.”

Miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets kommentarer:

I en fortsatt utredning kan biotopskyddsområdets gränser anpassas till ovanstående behov, vilket förtydligas i nuvarande PM/utredning.

Synpunkter:

- ”Områden som inte bör utredas vidare:
Exploateringskontoret avråder från att införa biotopskyddade områden i Bromma. Här har inte staden nyligen tagit ställning till program eller planarbete där värden och behov utretts och avvägts i en samlad bedömning och beslut. I södra Bromma finns i enlighet med översiktsplanen goda möjligheter att komplettera med ny bebyggelse och kommunal service. Ett biotopskydd skulle försvåra för staden att utnyttja utvecklingspotentialen. Stora delar av Bromma är dessutom redan idag skyddade, antingen som naturreservat eller som riksintressen för kulturmiljövården.”

Miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets kommentarer:

Förvaltningarna bedömer att översiktsplanens inriktningar ger tillräckligt stöd för att utreda biotopskydd i de aktuella områdena i Bromma.

Synpunkter:

- ”När det gäller Lillsjön godkände kommunfullmäktige i mars 2016 en redovisning av förutsättningarna att göra bland annat Lillsjön till naturreservat. Där bedömdes att frågan om naturreservat för Lillsjön med omgivningar bör avvakta fortsatt planering av området på och kring Bromma flygplats. Exploateringskontoret anser att detsamma bör gälla för en utredning om inrättande av biotopskydd.”

Miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets kommentarer:

Lillsjön har prioritet 3. Enligt beslut i kommunfullmäktige 2016 ska utredning om naturreservat vid Lillsjön avvakta kommande planering vid Bromma flygplats. Detta bör även gälla frågan om biotopskydd. Detta förtydligas i nuvarande PM/utredning.

Synpunkter:

- ”Olovslundsdamms vattensalamandrar är redan skyddade genom artskyddsförordningen. Ett biotopskydd skulle försvåra en eventuell utveckling i närheten av dammen, t.ex. upprustning av park och annan allmän plats eller ledningsomläggningar.”

Miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets kommentarer:

Det är endast de större vattensalamandrararnas livsmiljöer som är skyddade genom artskyddsförordningen. Övriga naturvärden, som gamla träd och livsmiljöer för andra arter i området saknar idag skydd. I en fortsatt utredning kan biotopskyddsområdets gränser

anpassas till t.ex. behov av upprustning av parkanläggningar, vilket förtydligas i nuvarande PM/utredning.

Synpunkter:

- ”Området vid Sångarlunden är markanvisat för hyresrätter. Hur marken kan användas på bästa sätt bör utredas och prövas inom ramen för den kommande detaljplane-processen.”

Miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets kommentarer:

Sångarlunden ingår inte i det område som föreslås utredas vidare för biotopskydd.

Synpunkter:

- ”Delar av Rimiparken och Gubbkärrskogen i Nockebyhov ligger längs med Västerled som bedöms ha stor utvecklingspotential. Västerled är utpekad som ett urbant stråk i översiktsplanen. Exploateringskontoret anser att ett biotopskydd skulle begränsa och försvåra utvecklingsmöjligheterna i området.”

Miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets kommentarer:

I fortsatt utredning av avgränsningen av ett biotopskydd i området behöver en avvägning mot utvecklingspotentialen i centrala delarna av södra Bromma göras, vilket förtydligas i nuvarande PM/utredning.